

ارز چند نرخی

منبع رانت و فساد است

مهرداد حق گو، مدیر تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن، با اشاره به اهمیت اصلاح سیاست‌های ارزی و اظهارنظر اخیر وزیر اقتصاد مبنی بر تلاش در راستای دستیابی به ارز تک‌نرخی، گفت:موضوع چندنرخی بودن ارز سال‌هاست یکی از اصلی‌ترین ریشه‌های ناکارآمدی، رانت و فساد در اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود. تجربه دهه‌های اخیر نشان داده هر زمان دولت‌ها با فشار تورمی و محدودیت‌های ناشی از تحریم مواجه شده‌اند، به‌جای پذیرش واقعیت‌های اقتصادی، با ایجاد سامانه‌هایی مانند نیما یا توافق‌نوخرخ‌های متعدد ارزی، تلاش کرده‌اندواضاع را مدیریت کنند.اما نتیجه همواره یکسان و افزایش فاصله نرخ رسمی و آزادو ایجاد گروهای ذی‌نفعی که بقای خود را در تداوم چندنرخی بودن می‌بینند، بوده‌است.مدیر تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن افزود:هدف اصلی از سیاست تک‌نرخی کردن ارز، حذف سامانه‌های موازی و تأمین همه‌نیازهای ارزی کشور در یک بازار واحد با یک نرخ مشخص است تا رانت و فساد کاهش یابد، شفافیت افزایش پیدا کند و منابع ارزی کشور بهتر مدیریت شود. در حال حاضر چندنرخی بودن ارز پیامدهای گسترده‌ای از جمله ایجاد رانت‌های کلان، فساد سازمان‌یافته و سدهای غیرمولد برای گروه‌های خاص داشته‌و بسیاری از واردکنندگان نیز از نرخ‌های ترجیحی سوءاستفاده کرده‌اند. مهرداد حق گو، با اشاره به اظهارات اخیر وزیر اقتصاد ادامه داد: وزیر اقتصاد به‌رستی تأکید کرده‌اند که سیاست‌های گذشته در زمینه چندنرخی بودن شکست خورده و راهکار اساسی، اصلاح قوانین از جمله قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و حرکت به سمت پذیرش واقعیت‌های اقتصادی است. با این حال تجربه تاریخی نشان می‌دهد مقاومت بخش‌هایی که تاکنون از ارز ارزان استفاده می‌کردند، ممکن است با توجیه آثار تورمی این اقدام، مانع اجرای طرح شوند. همچنین عدم آمادگی کامل سیستم بانکی و اقتصادی کشور نیز ریسک بزرگی برای موفقیت سیاست تک‌نرخی شدن به‌شمار می‌رود.مدیر تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن در باره پیامدهای این سیاست گفت: تک‌نرخی شدن ارز در صورت طراحی درست می‌تواند شفافیت اقتصادی را افزایش دهد، امکان رانت‌جویی را به حداقل برساند، فشار کسب‌وکار را بهبود دهد و شرکت‌ها را در سرمایه‌گذاری و صادرات توانا تر کند. البته تهدیدهایی نیز وجود دارد؛ از جمله احتمال شوک تورمی در کوتاه‌مدت و افزایش قیمت کالاها یا اساسی که بدون حمایت اجتماعی کافی می‌تواند فشار بر اقشار ضعیف را تشدید کند. در بخش صنایع بورسی، تک‌نرخی شدن ارز آثار متفاوتی در امارادار مجموعه به‌نفع بنگاه‌های اقتصادی در بلندمدت خواهد بود. صنایع صادرات‌محور مانند پتروشیمی، فولادو معنی‌هایشترین منفعت‌رामी‌برند؛ زیرا فروش صادراتی آنها بر اساس نرخ واقعی از شناسایی می‌شود و دیگر منافعی که به‌دولت‌ها نشان به‌جیب رانت‌خواری ارزی نمی‌رود. در مقابل، صنایع واردات‌محور همچون دارویی، غذایی و خودرو سازی ممکن است در کوتاه‌مدت با افزایش قیمت مواد اولیه و رشد نرخ محصولات مواجه شوند، اما تخصیص ارزی برای آنها سریع‌تر انجام می‌شود و مواد اولیه وارداتی را ماهراد صرف‌انتظار نمی‌ماند. در نتیجه به‌رهوری و برنامهریزی تولیدیان صنایع در بلندمدت بهبود خواهد یافت. موفقیت تک‌نرخی شدن ارز نیازمند تعریف روشن سیاست، برنامه مشخص برای مدیریت نرخ ارز آزاد، اقدامات اجرایی برای بخش‌های حساس و تضمین شفافیت و ثبات در تصمیم‌گیری‌هاست. حتی اگر برخی صنایع در کوتاه‌مدت آسیب ببینند، در بلندمدت ارزش کل بازار سرمایه می‌تواند از این سیاست منفعت شود. با این حال اگر اصلاحات پارالکهای اجتماعی هم‌زمان با این سیاست نباشد، این طرح به شکست خواهد انجامید. کلید موفقیت، اجرای یک بسته سیاستی جامع شامل شفاف‌سازی تجاری، حمایت‌های هدفمند از اقشار آسیب‌پذیر و افزایش قابلیت پیش‌بینی برای بنگاه‌هاست.

دو تهدید بزرگ برای بازار سرمایه

محمدرضا بیک‌زاده، کارشناس بازار سرمایه به روند معاملات بازار سرمایه اشاره کرد و گفت: بازار سرمایه طی روز جاری در وضعیت منفی معاملات را آغاز کرد و ارزش معاملات به سطح پایینی رسیده که این نشان‌دهنده کاهش شدید نقدینگی در بازار است. وی افزود: روشندگان با حجم بالایی در حال عرضه سهام هستند، در حالی که خریداران با احتیاط فراوان و تنها برای خریدهای محدود وارد می‌شوند که این نبود تعادل بین عرضه و تقاضا، فشار فروش قابل توجهی به بازار وارد کرده‌اند. بیک‌زاده ادامه داد: منظر بنیادی، بسیاری از شرکت‌ها به ویژه در گروه فولاد، عملکرد سودآوری مناسبی نداشته‌اند و قیمت سهام این شرکت‌ها در محدوده‌های جذاب و منطقی ارزیابی می‌شود. با این حال، سرمایه‌گذاران به دلیل وجود ریسک‌های متعدد، تمایلی به افزایش وزن خرید خود ندارند و این وضعیت باعث شده است تا بازار نتواند تا پتانسیل‌های بنیادی خود به‌ربرداری کند. وی بیان کرد: مهم‌ترین ریسک‌های پیش‌روی بازار در حال حاضر شامل دو دسته عوامل داخلی و خارجی است. در بعد داخلی، مسائل مربوط به مکانیسم‌هاش که تا۹ شهر یوریا تعیین تکلیف‌شده‌و همچنین تنش‌های ژئوپلیتیکی که مهم‌ترین نگرانی‌ها هستند، در بعد داخلی نیز مشکلات تراختی مانند کمبود آب، برق و گاز، فضای کسب و کار را سخت‌تر کرده‌اند است که این عوامل در کنار هم، فضای عدم اطمینان شدیدی ایجاد کرده‌اند. مدیر سرمایه‌گذاری سیدگران فرایی خاطر نشان کرد: در چنین شرایطی، طبیعی است که سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی تمایل کمتری برای ورود پول جدید به بازار نشان دهند. بسیاری از بازیگران بازار ترجیح می‌دهند تا زمان کاهش ابهامات، در حاشیه بازار باقی بمانند که این رفتار جمعی سرمایه‌گذاران می‌تواند در کوتاه‌مدت باعث تداوم روند نزولی یا حداقل ر کودی در بازار شود. با این حال، هر گونه تغییر در متغیرهای کلان می‌تواند به‌سرعت این معادلات را تغییر دهد.

تعاو

«تعادل» حواشی سهام عدالت را بررسی می کند

سرنوشت پرابهام سهام عدالت

طرح سهام عدالت که از اواسط دهه ۸۰ و بر اساس سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی آغاز شد، با سه هدف اصلی «مردمی‌سازی اقتصاد»، «کاهش تصدی‌گری دولت» و «تقویت سرمایه اجتماعی» کلید خورد. در قالب این طرح، بخشی از سهام شرکت‌های دولتی با هدف خصوصی‌سازی و بهبود معیشت اقشار کم‌درآمد، به صورت یکجا یا تدریجی و از طریق شرکت‌های تعاونی استانی به مشمولان واگذار شد. سهام عدالت، یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های توزیع دارایی ملی در سال‌های اخیر به‌شمار می‌آید.

بخشی از این سهام در در بیش‌هست سال ۱۳۹۹ در بورس آزادسازی شد و تا به امروز حواشی بسیار زیادی را تجربه کرده است. آزادسازی سهام عدالت دو روش مستقیم و غیرمستقیم را شامل می‌شود. در روش مستقیم، سهامداران می‌توانند با مراجعه به سامانه سهام عدالت و انتخاب کارگزاری، سهام خود را بفروشند. در روش غیرمستقیم، سهام‌دار طریق شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی مدیریت می‌شود.

پس از اولین دوره آزادسازی بسیاری از سهامداران عدالت

منتظر بودند که برای دومین بار بخشی از سهام خود را آزادسازی کنند اما پس از پنج سال خبری از آزادسازی نیست و تنها هر چند وقت یکبار خبرهای ضد و نقیضی در خصوص آزادسازی مطرح می‌شود. در این بین سود سهام عدالت نیز نشان ساز شده‌است.

سهام عدالت آزادمی شود؟

زهره عالی‌پور، رئیس سازمان خصوصی‌سازی، در مصاحبه‌ای از آزادسازی مجدد سهام عدالت طی سه‌ماه آینده خبر داد. به گفته او مدل آزادسازی سهام عدالت در دستور کار وزارت اقتصاد قرار گرفته و این‌وزارتخانه مکلف شده ظرف دو تا سه‌ماه آینده مدل نهایی آزادسازی را به دولت ارائه کند. وی در ادامه توضیح داد: در این مدل علاوه بر نحوه انتقال اصل سهام به مردم، سازوکار استفاده از سرمایه‌های افرادی که مالیه هستند سهام‌نشان مدیریت و سرمایه‌گذاری شود نیز پیش‌بینی خواهد شد. به گفته رئیس سازمان خصوصی‌سازی، مدل آزادسازی شامل هر دو گروه شرکت‌های بورسی و غیربورسی خواهد بود و طی این مدت، تلاش شده برخی از شرکت‌های غیربورسی پذیرش بگیرند و وارد بازار سرمایه شوند.

همچنین هفته اخیر حجت‌الله صیدی، رئیس سازمان بورس نیز در خصوص سهام عدالت تشریح کرد: منظور از آزادسازی سهام عدالت، تخصیص سهام مستقیم یا غیرمستقیم به تک‌تک افراد بود که این اساس آزادسازی صورت گرفته و ابهامی در خصوص آن وجود ندارد. تکته‌ای که اکنون وجود دارد، قابلیت معامله و خرید و فروش سهام عدالت است که قرار بود پس از برگزاری مجامع شرکت‌های

سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت میسر شود. هرچند مهلت برگزاری مجامع این شرکت‌ها تا ۳۱ تیرماه بود اما شرکت‌ها با مشکلاتی همراه بودند که اکنون پیگیر اتمام برگزاری مجامع هستیم تا مبادی که در حال نهایی شدن

سود سهام پرداخت می شود؟

مساله بعدی و بسیار مهم برای سهامداران مساله پرداخت سوداست. سالیان سال است که پرداخت سود سهام عدالت با چالش مواجه است. به گفته مسوولان

امید در حاشیه، بی اعتمادی در بازار

در یکی از سردترین تابستان‌های بورسی، هنوز امیدی تازه در دل ها جوانه نزده، تابستانی که با جنگ آغاز شد، شاید با صلح پایان یابد. هفته جاری بازار با حمایت‌های محدود حقوقی و فشار خریدنسبی اندکی از تلخی روزهای گذشته فاصله گرفت؛ اما فشار فروش همچنان سایه سنگین خود را روی سسر برخی نمادها حفظ کرده است. در تابستان امسال بازار سرمایه یکی از تلخ‌ترین دوره‌های خود را تجربه می‌کنند؛ شاید از سال ۹۹ تاکنون، چنین حجم گسترده‌ای از چالش‌ها و فروش‌های سنگین در خرداد، تیر و مرداد سابقه نداشته باشد. تفاوت این تابستان، در پیچیدگی فضای تصمیم‌گیری بود. تر کیبی از اخبار منفی منطقه‌ای تعطیلی آفر خفنه، و فشار روانی ناشی از تحولات سیاسی، بازار را در وضعیت تنش‌انگه نگه داشت. از سوی دیگر، گزارش‌های مالی و آمار ی شرکت‌ها نشان می‌دهند که بسیاری از سهم‌ها با P/E های پایین و ارزش بازار کمتر از ۱۰۰ میلیارد دلار، در موقعیت بنیادی مناسبی قرار دارند. اما این واقعیت‌ها هنوز نتوانسته‌اند بر تابو اثر ملموسی بگذارند؛ بارقه‌های امید از جنس پول، بلکه از جنس سیاست بود. دو خبر مهم سیاسی، ذهن بازار را درگیر کرده؛ گمانه‌زنی‌ها در بار مذاکره با آمریکا، با تأیید و تکذیب‌های متعدد، و احتمال میناجی گری قطر یا پاکستان. دیگری آغاز برخی اصلاحات اقتصادی، در حوزه مالی، تزریق منابع نقدی حداقل ۴۰۰ همت برای کنترل بازار در دو ماه آینده ضروری است. همچنین، ورود حقوقی‌ها با منابع خارج از بازار می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند. در بلندمدت، هدایت سود تقسیمی شرکت‌ها به بازار از طریق حقوقی‌ها، یکی از موثرترین راهکارهاست. این منابع می‌توانند بدون نیاز به چاپ پول یا استقراض، جان تازه‌ای به بازار ببخشند هر چند هنوز وزن این اخبار در معاملات محسوس نیست، اما بازار نشان داد که بازگشت آن‌ها، مسیر تزریق پول، بلکه از مسیر تحولات سیاسی آغاز خواهد شد؛ اگر این روند ادامه یابد، ماه‌ها تا تابستان می‌تواند نقطه چرخش باشد؛ البته به شرط آنکه خوش‌بینی مغرط جای خود را به واقع‌گرایی بدهد. در این شرایط، دو دسته راهکار پیش‌روی بازار قرار دارد: راهکارهای مالی و پولی برای تقویت تقاضا و دیگری راهکارهای بنیادی و خبری بر تبط با عملکرد شرکت‌ها. در حوزه مالی، تزریق منابع نقدی حداقل ۴۰۰ همت برای کنترل بازار در دو ماه آینده ضروری است. همچنین، ورود حقوقی‌ها با منابع خارج از بازار می‌تواند نقش کلیدی ایفا کند. در بلندمدت، هدایت سود تقسیمی شرکت‌ها به بازار از طریق حقوقی‌ها، یکی از موثرترین راهکارهاست. این منابع می‌توانند بدون نیاز به چاپ پول یا استقراض، جان تازه‌ای به بازار ببخشند.

اثر ثبات در سیاست گذاری بر اقتصاد

در حوزه غیر مالی، ایجاد زیرساخت‌های اعتماد، ثبات در سیاست‌گذاری، و رفع موانع تولید شرکت‌ها، از جمله اقدامات ضروری است. در چهار سال گذشته، تصمیمات نادرست اقتصادی، آسیب‌های جدی به شرکت‌ها وارد کرده‌اند؛ از کاهش تولید و فروش گرفته تا انتقال منابع ارزی که به جیب دلان و رانت‌خواران رفت. این روند، سرمایه‌ها را از بازارهای مولد به سمت فعالیت‌های غیر مولد سوق داده‌است.

در حال حاضر اگر بستر مناسب برای سرمایه‌گذاری فراهم نشود، جریان پول خودمیشرش را پیدا خواهد کرد. اما زمانی که دولت تصمیمی جدی برای اصلاحات کلان بگیرد، راهکارهای مالی صرفاً نقش مُسکن را ایفا خواهند کرد. شنیده‌ها حاکی از آن است که وزیر اقتصاد به دنبال شناسایی گلوگاه‌ها و اصلاحات است، اما با ساختار فعلی، تحقق این تغییرات بسیار کند و دشوار خواهد بود. از این رو

برای مدیریت بحران فعلی، می‌توان از اقدامات کوتاه‌مدت مالی و تمرکز بر گروه‌های خودرو و صندوق‌های اهرمی بهره گرفت.

در چنین فضایی، بازار سرمایه بیش از هر زمان دیگری نیازمند تصمیم‌گیری‌های قاطع، شفاف و مبتنی بر واقعیت‌های اقتصادی است. نمی‌توان با مُسکن‌های مقطعی، زخمی را درمان کرد که ریشه در ساختارهای ناکارآمد دارد. آنچه امروز بازار از درون تهی کرده، نه فقط نبود نقدینگی، ب‌اضعف تقاضاست؛ بلکه بی اعتمادی عمیقی

پنجشنبه ۳۰ مرداد ۱۴۰۴ | ۲۷ صفر ۱۴۴۷ | سال دوازدهم | شماره ۳۱۲۰ | Thu, Aug 21, 2025

بازار سرمایه

سرمایه‌پذیر برای سال مالی ۱۴۰۲ تشکیل شده و مهلت قانونی گذشته است. تعداد قابل توجهی از شرکت‌ها، سود سهام را واریز کرده‌اند و بر اساس آن، مرحله اول اسفندماه ۱۴۰۳ بود که مرحله اول سود سهام عدالت عملکرد مالی سال ۱۴۰۲ شرکت‌ها برای سهامداران عدالت واریز شد. از آن زمان تاکنون گمانه زنی‌های متعددی برای زمان واریز مرحله دوم این سود مطرح می‌شود. سود سهام عدالت عملکرد مالی ۱۴۰۲ شرکت‌ها که تا رگی بهمن عبداللهی، رئیس اتاق تعاون ایران و عضو شورای عالی بورس در خصوص آن اظهار کرده بود: هر سال سود سهام عدالت توسط صندوق سپرده گذاری مرکزی و وزارت اقتصاد میان سهامداران توزیع می‌شود. نخستین نظر بر توزیع مستقیم سود میان سهامداران تأکید دارد، در حالی که منتقدان می‌گویند مبلغ ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان در شرایط تورمی رقم ناپذیری است. دیدگاه دوم پیشنهاد می‌کند مجموع ۹۲ هزار میلیارد تومان باقی‌مانده سود سال ۱۴۰۲ به جای توزیع، صرف سرمایه‌گذاری برای افزایش ارزش بر تفرقی و سودآوری شود، اما روش توزیع مستقیم سود همچون سال‌های گذشته اجرا خواهد شد و دومین مرحله پرداخت، به احتمال زیاد در اواسط یا اواخر شهر یور انجام می‌شود.

مهدی حاجی‌وند، دستیار رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در سهام عدالت نیز در خصوص عدم پرداخت سود سهام عدالت توضیح داد: مجامع شرکت‌های

و پایدار تبدیل نشوند، نمی‌توان به‌یازگشت اعتماد و رونق امیدوار بود. نیمه دوم تابستان آغاز شده و شاید این نیمه، فرصتی دوباره برای اصلاح مسیر و بازسازی اعتماد باشد فرصتی که اگر از دست برود، پاییز بازار سرمایه، سردتر و سخت‌تر از تابستان خواهد بود.

با در نظر گرفتن شرایط فعلی، آنچه بیش از هر چیز اهمیت دارد، عبور از نگاه کوتاه‌مدت و واکنشی به سمت رویکردی ساختاری و بلندمدت است. بازار سرمایه، برخلاف تصور برخی تصمیم‌گیران، موجودی زنده و حساس است که با هر سیگنال واکنشی سریع و گاه غیر قابل پیش‌بینی نشان می‌دهد. این بازار، نه فقط به عدد و نمودار، بلکه به «اعتماد» زنده است؛ اعتمادی که در سال‌های اخیر، بارها و بارها تزریق پول با وعده‌های حمایتی است.

در این مسیر، نقش نهادهای حقوقی و سرمایه‌گذاران بزرگ اهمیت زیادی دارند. اما همزمان این بازیگران بتوانند با نگاهی مسوولانه‌تر، بخشی از منابع خود را به بازار بازگردانند و از سودهای تقسیمی برای تقویت تقاضا بهره‌برند، می‌توان امیدوار بود که بازار به تدریج از وضعیت رکود خارج شود. اما این اتفاق تنها زمانی رخ خواهد داد که چشم‌انداز سیاسی و اقتصادی کشور، از حالت ابهام خارج شده و به سمت ثبات حرکت کند.

در کنار این موضوع، نباید از اهمیت اصلاحات ساختاری در شرکت‌ها غافل شد. بسیاری از شرکت‌های بورسی، در سال‌های اخیر با چالش‌های متعددی مواجه بوده‌اند؛ از کاهش حاشیه سود گرفته تا افزایش هزینه‌های تولید و محدودیت‌های صادراتی. اگر قرار است بازار سرمایه به عنوان بازوی توسعه اقتصادی عمل کند، باید ابتدا این شرکت‌ها توانمند شوند و فضای فعالیت‌شان بهبود یابد. این مهم، تنها با اصلاح سیاست‌های کلان، کاهش مداخلات غیر ضروری، و ایجاد بسترهای رقابتی ممکن خواهد بود.

باید پذیرفت که بازار سرمایه ایران در نقطه‌ای ایستاده که هر تصمیمی می‌تواند سرنوشت ساز باشد؛ اگر سیاست‌گذار اقتصادی، با درک صحیح از حساسیت‌های بازار، مسیر اصلاح را در پیش بگیرد، می‌توان به بازگشت اعتماد و رونق امیدوار بود. اما اگر همچنان با نگاه دستوری و کوتاه‌مدت در این بازار نگر بسته شود، نه تنها بحران فعلی مدیریت نخواهد شد، بلکه زمینه‌ساز بحران‌های عمیق‌تری در آینده خواهد بود. بازار سرمایه، بیش از هر چیز، منتظر «تغییر» رویکرد در سیاست‌گذاری است؛ تغییری که می‌تواند نه تنها بازار را نجات دهد، بلکه اقتصاد کشور را نیز در مسیر پایداری و رشد قرار دهد.

بورس سهام چین

زمین مین سرمایه‌گذاران

اگوایران | مقامات ارشد چین برای حل این مشکل تحت فشار قرار دارند. رییس جمهوری چین برای دستیابی به هدف رشد اقتصادی ۵ درصدی در سال جاری میلادی به افزایش هزینه‌های مصرف‌کنندگان داخلی امید بسته است، به‌ویژه اینکه به‌دلیل ناترازی تجاری عظیم، جنگ تعرفه‌ای با آمریکا شدت خواهد گرفت در همین حال یکن دلایلی دارد که بازار سهام را به عنوان منبع اصلی تأمین سرمایه در اولویت قرار دهد: چین نیازمند سرمایه‌گسترده‌تری ا تقویت شرکت‌هایی است که جاذبه‌طلبی‌های فناوری کشور را پیش می‌برند، حتی اگر سوددهی این شرکت‌ها هنوز جای سوال داشته باشد. محدودیت‌های بازار سهام چین در سال جاری بار دیگر خود را نشان داده‌است.

با وجود خوش‌بینی زیاد، نسبت به هوش مصنوعی، شاخص CSI ۳۰۰ کمتر از ۷ درصد رشد کرده و در این زمینه از بازارهای آمریکا و اروپا عقب مانده است. این عملکرد ضعیف، همراه با عواملی مانند چشم‌انداز نامطمئن اقتصادی، می‌تواند توضیح‌دهنده نرخ بسیار بالای پس‌انداز در چین باشد که اکنون به ۳۵ درصد از درماد قبل تصرف رسیده است. در طول سال گذشته، رهبری چین اهمیت ویژه‌ای برای بازار سهام به عنوان ابزاری برای خلق ثروت داده‌است. این رویکرد در حالی اتخاذ شده که رکود بازار مسکن ادامه‌دار و شوک‌های امنیتی اجتماعی با مشکلات جدی مواجه شده‌اند. هاتو هونگ، مدیر ارشد سرمایه‌گذاری در شرکت مدیریت دارایی لوتوس (Lotus)، می‌گوید: «هیچ راهکار سریعی برای تقویت اطمینان خانوارها نیست، مگر اینکه بازار سهام بازیابی شود.» از برخی جهات، مشکلات حال حاضر بازار سهام چین دهه‌هاست که در حال شکل‌گیری بوده است. رشد انفجاری ورود شرکت‌ها به بازار سهام، این

کشور را در سال ۲۰۲۲ به بزرگ‌ترین بازار عرضه اولیه سهام (IPO) در جهان تبدیل کرد. حفاظت ناکافی از سهامداران و نظارت‌های ضعیف بر کلابر‌های مالی مرتبط با IPO، منجر به سقوط قیمت سهام و خروج شرکت‌ها از بورس شده؛ شرایطی که سرمایه‌گذاران خرد از آن به عنوان «قدم گذاشتن بر زمین مین‌گذاری شده» یاد می‌کنند. در سال‌های اخیر، تلاش‌های گسترده‌ای برای نظارت بر عرضه اولیه سهام بی‌کیفیت و مقابله با کلابر‌های مالی صورت گرفته است. همچنین اقدامات متعددی برای کاهش عرضه سهام اضافی توسط شرکت‌های بورسی و فروش سهام توسط سهامداران عمده انجام شده است. و هم‌زمان تا تأکید می‌شود که سودهای شرکتی بیشتر به سرمایه‌گذاران برسد. برخی پیشرفت‌ها در این زمینه قابل مشاهده هستند. عرضه اولیه سهام در سال گذشته میلادی به یک‌سوم سطح سال ۲۰۲۳ رسید. شرکت‌های فهرست شده در بورس‌های شانگهای و شژن در سال گذشته میلادی نسبت به توزیع سود تقسیمی به‌ارزش کلی ۲۴ تریلیون یوان (معادل ۴۴ میلیارد دلار) اقدام کردند، که در مقایسه با سال گذشته میلادی با رشد ۹ درصدی رو به‌رو شده است. با این حال، اصلاحات به‌انداز‌های نو به‌داند که بازار سهام چین به محلی تبدیل شود که در آن سود سرمایه‌گذاران دارای اولویت است.

اگوایران | اقتصاد چین همچنان گرفتار سرمایه‌گذاری بی‌رویه در صنایع تولیدی است؛ مدلی که با وجود هزینه‌های سنگین، بهره‌وری پایین و کارخانه‌های نیمه‌خالی، به‌همراه دانش‌ت، حتی رییس جمهوری چین هم حالا از این روند نگران و خشمگین است. محاسبات بلومبرگ نشان می‌دهد که حتی با وجود افزایش در خرید مجدد سهام، شرکت‌های موجود در CSI ۳۰۰ در سال ۲۰۲۴ میلادی تنها ۰.۲ درصد از ارزش بازار خود را به خریداری دوباره سهام اختصاص دادند، که بسیار کمتر از سهم نزدیک به ۲ درصدی است که توسط شرکت‌های S&P ۵۰۰ اختصاص می‌یابد. تلاش‌های سیاستی اخیر برای جذب شرکت‌های فناوری بیشتر به بورس نیز نشان‌دهی نگران‌کننده برای بخشی از سرمایه‌گذاران است، زیرا رگولاتورهای چین به جذب شرکت‌های کم‌درآمد، به بازارهای سهام ادامه می‌دهند. میزان عرضه‌های اولیه سهام چین در سال جاری میلادی با رشد تقریباً ۳۰ درصدی نسبت به مدت مشابه ۲۰۲۴ همراه شده است. این اقدامی اجتناب‌ناپذیر برای جذب شرکت‌هایی است که در تیرد چین با سلطه آمریکا در حوزه‌هایی چون هوش مصنوعی، تراشه و باتریک اهمیت زیادی دارند. اما هم‌زمان این پیام را می‌دهد که مقامات یکن ممکن است بار دیگر سرمایه‌را به حفاظت از سرمایه‌گذاران مقدم بدانند.

ادامه از صفحه اول

بورس ایران و چالش‌های

پیش‌روی قوانین ناکارآمد

برای بهبود این وضعیت، نیازمند اصلاحات ساختاری در سه سطح هستیم: اولاً، بازنگری در مکانیسم قیمت‌گذاری با جزیگزی دامنه نوسان با سیستم‌های مدرن تر نظیر مدارهای قطع یا خروج پیوسته. ثانیاً، تقویت نظام نظارتی از طریق راهاندازی سامانه‌های هوشمند رصد معاملات و اعمال جریمه‌های مؤثر برای متخلفان. ثالثاً، ارتقای استانداردهای حکمرانی شرکتی با الزام به تشکیل هیات مدیره مستقل و کمیته‌های تخصصی در شرکت‌های پذیرفته‌شده. بورس ایران برای ایفای نقش واقعی خود در اقتصاد کشور نیازمند تحولی اساسی است. این تغییرات اگرچه دشوار به نظر می‌رسد، اما با الگوبرداری از تجربیات موفق بین‌المللی و هوشمندانه فعال همه‌ذینفعان، دست‌یافتنی خواهد بود. سرمایه‌گذاران شایسته بازاری منصفانه، شفاف و کارآمد هستند که بتوانند به عنوان محرک قدرتمند برای رشد اقتصادی کشور عمل کنند. تحقق این هدف، مستلزم عزم جدی قانونگذاران، سیاست‌گذاران و فعالان بازار سرمایه است.